

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2018. március 9. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A kényszervallatás büntette miatt ... vádlott ellen indított büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa a 2017. október 11. napján kihirdetett Kb.II.17/2017/10/I. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottat 1 (egy) évre a soron következő fizetési fokozatba előresorolásra előírt várakozási idő meghosszabbítására is ítéli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s:

A Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa a 2017. október 11. napján kihirdetett Kb.II.17/2017/10/I. számú ítéletével ... vádlottat bűnösnek mondta 7 rb. a Btk.303.§ (1) bekezdésébe ütköző - részben folytatólagosan elkövetett- kényszervallatás büntetében, ezért - halmazati büntetésül - 8 hónapi szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 1 évi próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén azt börtönben kell végrehajtani. A bíróság rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról is. Egyúttal. előzetesen mentesítette a vádlottat a büntetett előlethez fűződő hátrányos következmények alól. Kötelezte 45.168,- ft bűnügyi költség megfizetésére.

A tárgyaláson a katonai ügyész a nyilatkozattételre három napi gondolkodási időt tartott fenn, majd a törvényes határidőn belül fellebbezést jelentett be a vádlott terhére súlyosítás, az előzetes mentesítés mellőzése, és lefokozás katonai büntetés kiszabása érdekében. A vádlott három napi gondolkodási időt tartott fenn, majd a törvényes határidőn belül fellebbezést jelentett be felmentés érdekében. A védő szintén három napot tartott fenn, de a törvényes határidőn belül jogorvoslati nyilatkozatot nem tett.

A katonai ügyész előterjesztette fellebbezése írásbeli indokolását. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, melynek keretében mellőzze a vádlottal szemben az előzetes mentesítést, és őt lefokozásra is ítélje, egyebekben az ítéletet hagyja helyben. Utalt arra, hogy a vádlott hét személlyel szemben valósította meg a bűncselekményeket, melyből öt fiatalkorú, kettő pedig gyermekkorú volt. Nagyszámú iskolástársuk, hozzátartozóik szereztek tudomást a cselekményről, így nagyobb számú személynek rendült meg a bizalma a rendőrségben. A vádlott a gyermekek, illetve a fiatalkorúak kihallgatása során minden eljárási szabályt figyelmen kívül hagyott. Sem az oktatási intézményt, sem a szülőket nem értesítette előre az eljárási cselekményről. A sértetteket megalázó fenyegetéssel nyilatkozattételre kényszerítette, így méltatlanná vált a rendfokozat viselésére. ... 2016. december 8-én sértettként került kihallgatásra és

vallomása kikényszerítésére azonban, a vádlott elmulasztotta közölni a szülőkkel, azt, hogy ... életkora nem miatt nem büntethető.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.881/2017/1. számú átiratában az ügyészi fellebbezést módosítással, és kiegészítéssel tartotta fenn. Álláspontja szerint V.Sné tanúvallomása bizonyítékként nem vehető figyelembe, mert fiatalkorú ... vallomástételénél jelen volt, mint törvényes képviselő, és utána tett tanúvallomást. A Be.292.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint azonban a tanú kihallgatása alatt, a még ki nem hallgatott tanúk nem lehetnek jelen. Ezen túlmenően az elsőfokú katonai tanács elmulasztotta megindokolni az ítéletben a 2017. szeptember 26. napon megtartott tárgyaláson a védő által előterjesztett bizonyítási indítványok elutasítását. A kihallgatott személyek korára figyelemmel a vádlott már átlépte a jogszerű kihallgatás taktika határait, figyelemmel arra is, hogy a fiatalkorú és gyermekkorú személyeket úgy hallgatott meg az iskolában, hogy törvényes képviselőjük nem volt jelen. Erre figyelemmel indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és a vádlottat pénzbüntetésre is ítélje, valamint a szabadságvesztés próbaidejét hosszabb tartamban határozza meg. Egyebekben indítványozta, hogy az ítéletábra az ítéletet hagyja helyben.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészségnek a nyilvános ülésen eljáró képviselője perbeszédében a katonai ügyészi fellebbezést, de a másodfokú ügyészi átiratban foglaltakat is módosítással tartotta fenn. Indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéletábra Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, melynek keretében a szabadságvesztés büntetés próbaidejének tartamát emelje fel, a vádlottal szemben pénzbüntetés kiszabását, valamint a Btk.140.§. (1a) bekezdés szerinti fizetési fokozatban történő várakozási idő meghosszabbítását kérte. Egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt. Utalt az elsőfokú katonai tanács által vétett eljárási szabálysértésre, hogy fiatalkorú ... tanúként történő kihallgatásakor a törvényes képviselője a tárgyalóteremben jelen volt, melyre figyelemmel a törvényes képviselő tanúvallomását figyelmen kívül kell hagyni. Álláspontja szerint azonban ez a körülmény a törvényszék katonai tanácsa által megállapított tényállásra nem hat ki. Utalt arra, hogy a felmentést célzó vádlotti fellebbezés nem vezethet eredményre, mivel az a felülmérlegelés tilalmára ütközik. Kifejtette továbbá, hogy a vádlott a fiatalkorú és gyermekkorú tanúk kihallgatása során minden lényeges eljárási szabályt figyelmen kívül hagyott. Fenyegetést alkalmazott velük szemben, mert amit mondott nekik az tényközlésként nem értelmezhető. Nem véletlen, hogy a gyerekek a kihallgatásuk megtörténte után sírtak, és a szüleiket hívták telefonon. Utalt arra is, hogy a vádlott esetében nincs értékelhető enyhítő körülmény. Értelmezhetetlen az, hogy megbánta a cselekményt, hiszen nem is ismerte el. Nem felel meg a valóságnak az sem, hogy kiváló a szolgálatteljesítése. Súlyosító körülményként nem a halmazatot, hanem a többszörös halmazatot kell figyelembe venni. Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a büntetés kiszabása során figyelmen kívül hagyta a középértékre és halmazatra vonatkozó szabályokat, és a vádlottal szemben a törvényi minimum alatt határozta meg a szabadságvesztés mértékét.

A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében arra tett indítványt, hogy a másodfokú katonai tanács az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és az ügyészi indítvány elutasítása mellett védencét az ellene emelt vádak alól bűncselekmény hiányában mentse fel. Utalt arra, hogy védenca azért ment az iskolába, mert nagyon súlyos cselekményekkel fenyegető szövegű levelek kerültek a kezébe. Feletteseivel előzetesen egyeztetett és részéről nem tanúkihallgatás, csak adatgyűjtés történt. Nem jegyzőkönyvet vett fel, hanem csak feljegyzést készített. Előzetesen felkészült, összeírta a kérdéseket, rendőri jelentést is készített a cselekményről. A gyerekek meghallgatásánál jelen volt az igazgatóhelyettes, illetve annak egy részén az osztályfőnök is, és ők csak határozott fellépésről beszéltek. Utalt arra a védő, hogy a jog irodalomban nem találta meg a fenyegetés és a

határozott rendőri fellépés elhatárolását. Jellemző, hogy a vádlott 2016. december 8-én járt az iskolában, és csak jóval később 2017. január 16-én tettek feljelentést ellene. Valójában egyetlen szülő kezdeményezte az eljárást és az összes többi csak csatlakozott hozzá. A beadvány, de később a vádlott ellen folyó eljárásban tanúként kihallgatott gyerekek vallomása túlzásokat tartalmaz, és olyan szófordulatokat, amelyeket ilyen korú gyerekek nem is használnak. Utalt arra, hogy a bűncselekmény megállapíthatóságának vizsgálata során, az akarat, a szándék meglétének van jelentősége. Mivel a vádlott nem úgy ment az iskolába, hogy vallomásokat fog kikényszeríteni, bűncselekmény hiányában kérte védenye felmentését.

A vádlott az utolsó szó jogán a felmentését kérte. Álláspontja szerint az általa végzett adatgyűjtés nem érte el a bűncselekményi szintet.

A katonai ügyész, és a vádlott által bejelentett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet, és az azt megelőző bírósági eljárást a Be.348.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírált.

A felmentésre irányuló vádlotti fellebbezés és védelmi indítvány nem alapos.

A másodfokú katonai tanács a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság tárgyalása során a bizonyítási eljárás utolsó szakaszában, az iratismertetéskor, elmulasztotta a jegyzőkönyvben tételesen feltüntetni az ismertetésre került okiratokat. A katonai bíró kérdésére a katonai ügyész, a vádlott és védője nem kérték az iratok részletes felolvasását. A Be.301.§ (1) bekezdése lehetővé teszi a részletes ismertetés helyett az iratok lényegének megjelölését, azonban ez a körülmény sem jelentheti azt, hogy a tárgyalási jegyzőkönyvben az ismertetésre került iratok megjelölése ne történjen meg. Megállapítható ugyanakkor, hogy a katonai tanácsnak ez a mulasztása nem volt lényeges hatással az eljárás lefolytatására, mivel a tárgyalási jegyzőkönyvből egyértelműen megállapítható, hogy a bizonyítási eljárás keretében iratismertetésre sor került, valamint az ítéletből megállapítható az is, hogy az elsőfokú bíróság az általa megállapított történeti tényállást a kihallgatott tanúk vallomásaira alapozta. A katonai tanács az egyéb eljárási szabályokat betartotta.

Az elsőfokú bíróság a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte, és indokolási kötelezettségének is eleget tett. A vádlott mind a nyomozás során, mind a tárgyaláson tagadta a terhére rótt bűncselekmények elkövetését. Így vitatta, azt, hogy az általa meghallgatott diákokat a magas bünygyi költség megfizetésével, illetve az iskolából való eltávolítással fenyegette volna. Nem tévedett a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor a tényállást a vádlott tagadó vallomásaival szemben a tárgyaláson kihallgatott tanúknak a tárgyaláson tett vallomásai, valamint a részben a tárgyalás anyagává tett nyomozati vallomásai alapján állapította meg. Az elsőfokú bíróság ítélete 3. oldal 2. bekezdésétől a 8. oldal utolsó előtti bekezdéséig értékelte az általa megismert bizonyítékokat, és logikus meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért nem a vádlott tagadását fogadta el a tényállás alapjául. Megállapítható ugyanakkor, hogy bár az elsőfokú katonai tanács helytállóan végezte el a bizonyítékok értékelését, azonban helytelenül rögzítette azt, hogy a vádlott a bűncselekmények elkövetését részben ténybelileg elismerte. Vallomása releváns részletei tekintetében ugyanis az tagadó vallomásnak tekintendő. Az elsőfokú bíróság által értékelt bizonyítékokból megállapítható, hogy a költségek megfizetésére, valamint az iskolából történő kizárásra vonatkozó fenyegetések elhangzottak a vádlott részéről. Ezeket mind a diáklányok vallomásai, mind V.Sné vallomása, mind pedig a kihallgatások nagy részénél jelenlévő iskolaigazgató-helyettes, illetve az osztályfőnök tanúvallomása is alátámasztotta. Észlelte azonban a másodfokú katonai tanács, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a vádlott személyi körülményei

tekintetében hiányos, valamint, hogy a történi tényállás részben helytelen megállapítást tartalmaz. Ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a vádlott személyi körülményeit a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján a nyilvános ülésen előadottak alapján annyiban egészíti ki, hogy: „A vádlott a gyermeke után fizetése 20 %-át fizeti tartásdíj címén, továbbá havonta 52.000,- forint lakáshitel törlesztést fizet.” A történi tényállást az elsőfokú ítélet harmadik oldal első mondatában annyiban helyesbíti, hogy: „a pénzbírsággal sújthatják a családot” megállapítás helyett „a rendkívül magas összegű bűnügyi költség fogja sújtani a családot” megállapítás kerül, figyelemmel az iratok tényleges tartalmára.

A Be.351.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetőleg a fellebbezésben új tényt állítottak, vagy új bizonyítékokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. Megállapítható, hogy a vádlott fellebbezésében új tényre, új bizonyítékokra nem hivatkozott. Megállapítható továbbá az is, hogy az elsőfokú katonai tanács által rögzített és a másodfokú bíróság által kiegészített, illetve helyesbített tényállás megalapozott, mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta. Így a vádlottnak a bizonyítékok újraértékelésére, a tényállás felülmérlegelésére, és ezen keresztül a felmentésére irányuló fellebbezése eredményre nem vezethetett. Az elsőfokú bíróság 2017. szeptember 26. napján megtartott tárgyalási jegyzőkönyvéből megállapítható, hogy a katonai bírő a védőnek a 1.sz.. a sértettek, 2.sz.. 3.sz. és 4.sz. tanúkkal való szembesítésére irányuló bizonyítás- kiegészítés indítványát elutasította. A szembesítés célja annak tisztázása lett volna, hogy a vádlott részéről fenyegetésként elhangzott-e, hogy a családból kiveszik a sértetteket. Az elsőfokú bíróság mulasztott, amikor nem indokolta meg ítéletében a bizonyítás-kiegészítési indítvány elutasítását, azonban a végzés helyességéhez kétség nem férhet. A bizonyítási-kiegészítési indítvány olyan körülmény tisztázására vonatkozott, amelyet a vádirat nem tartalmaz. Olyan tartalmú fenyegetés, hogy a családból kiveszik a gyerekeket nem volt a tényállás része, ezért az indítványt az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el.

Az irányadó tényállás alapján a katonai tanács okszerűen vont le következtetést a vádlott bűnösségére, és helyes a cselekmények jogi minősítése is.

Nem tévedett a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor ... vádlott bűnösségét a Btk.303.§ (1) bekezdésébe ütköző 7 rb. - részben folytatólagosan elkövetett - kényszervallatás büntetében megállapította. A katonai tanács ítélete 8. oldal utolsó bekezdésében és 9. oldalán helytállóan fejtette ki a jogi minősítéssel kapcsolatos indokait. Helyesen hivatkozott arra, hogy a fiatalok és gyermekkorú személyek kihallgatása során a vádlott - mint hivatalos személy - a határozott fellépésen túlmutató, fenyegető fellépésével a történi tényállásban részletezett - magatartásával megvalósította a Btk. 303.§ (1) bekezdésében írt bűncselekmény törvényi tényállási elemeit. A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú katonai tanácsnak ... sértett sérelmére elkövetett cselekmények kapcsán a folytatólagos elkövetésre vonatkozó megállapítását is. A fellebbviteli bíróság tehát mindenben osztotta és elfogadta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját..

A büntetés súlyosítására irányuló ügyészi fellebbezés részben a következők szerint alapos.

Az elsőfokú katonai tanács a büntetés kiszabása során helytállóan sorolta fel a vádlott terhére értékelhető súlyosító körülményeket, csupán a halmazatra történő utalást kell helyesbíteni, azzal, hogy a vádlott esetében a többszörös halmazat a súlyosító körülmény. Az enyhítő körülmények körében értékelhető a vádlott rendőri szolgálata, hiszen pozitív parancsnoki jellemzéssel

rendelkezik, szolgálata alatt három dicséretet kapott, érvényben lévő fenyítése nincs. A ténybeli beismerésre és megbánásra vonatkozó megállapításokat azonban mellőzni kell. Helytállóan hivatkozott azonban az elsőfokú katonai tanács arra, hogy a vádlotti cselekmény egy botlás volt a vádlott részéről, ami nyilvánvalóan abból fakadt, hogy először került olyan szituációba, hogy gyermekkorú, illetve a gyermekkort éppen csak átlépett fiatalok személyeket kellett meghallgatnia, illetve, hogy az úgynevezett fenyegető levelek súlyos cselekmény bekövetkeztével fenyegettek, tehát a vádlottnak minél előbb eredményt kellett elérnie a nyomozás során. Ezért nem tévedett a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor a vádlottal szemben - halmazati büntetésül - próbaidőre felfüggesztetett börtön fokozatú szabadságvesztés büntetést szabott ki. Tévesen hivatkozott azonban az elsőfokú bíróság a törvényi minimum alatti büntetés kiszabás lehetőségét biztosító enyhítő rendelkezésként a Btk.87.§ (2) bekezdés d) pontjára, mert azt ténylegesen a Btk.82.§ (2) bekezdés d) pontja teszi lehetővé. Nem kétséges, hogy mind a szabadságvesztés tartama, mind felfüggesztésének próbaideje inkább enyhének tekintendő, azonban a vádlott motivációjára figyelemmel az nem törvénysértően enyhe, kisebb mértékű megváltoztatása nem indokolt. A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészségnek a nyilvános ülésen eljáró képviselője helytállóan hivatkozott arra, hogy a vádlottal szemben cselekménye jellegére figyelemmel katonai mellékbüntetés kiszabása indokolt. A Btk.140.§ (2) bekezdésében foglaltak szerint a várakozási időt akkor kell meghosszabbítani, ha a katonának az előléptetést vagy az előresorolást hosszabb várakozási idő eltöltésével kell kiérdemelnie. Nem kétséges, hogy a vádlottnak a cselekménye az oktatási intézményben, illetve a szülők körében nagyobb személyi kör előtt ismertté vált, esetében tehát katonai mellékbüntetés kiszabása nem volt mellőzhető. Ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a vádlottat egy évre a soron következő fizetési fokozatba előresorolásra előírt várakozási idő meghosszabbítására is ítélte a Btk.140.§ (1.a) bekezdése alapján. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által kiszabott próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés, valamint a katonai mellékbüntetés együttesen megfelelően szolgálják a Btk.79.§ -ban írt büntetési célokat, további súlyosítás nem indokolt. A vádlott esetében éppen cselekményei motivációjára figyelemmel az előzetes mentesítésre való érdemessége nem vált kérdésessé, ezért nem tévedett a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor őt előzetes mentesítésben részesítette.

A Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a másodfokú bíróság - helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be.372.§ (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2018. március 9.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

Dr. Mészáros László hb. ezredes sk.
előadó bíró

Dr. Szabó Éva hb. alezredes sk.
bíró

A Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete a rendelkező részben írt változtatással jogerős és a szabadságvesztés kivételével végrehajtható.

Budapest, 2018. március 9.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

a kiadmány hitelűl: